

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.21.989/2017/10.

A tanács tagjai: Dr. Szabó Klára a tanács elnöke, Dr. Madarász Anna előadó bíró, Dr. Magosi Szilvia bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Molnár Bence Ügyvédi Iroda.; ügyintéző: Dr. Molnár Bence ügyvéd)

Az I. rendű alperes: I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe.)

A II. rendű alperes: II.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe.)

Az alperesek képviselője: Némethy Ügyvédi Iroda ügyintéző: Dr. Némethy Barbaraügyvéd)

A per tárgya: lízingdíj megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I. és II. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi Törvényszék 117.Pf.638.556/2016/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Pesti Központi Kerületi Bíróság 4.P.92.700/2015/17.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az I-II. rendű alperesek marasztalásának tőkeösszegét 4.425.995 (négymillió-négy százhuszonötezer-kilencszázkilencvenöt) forintra leszállítja. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

- Kötelezi az I-II. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 15 napon belül a felperesnek 74.000 (hetvennégyezer) forint másodfokú, 74.000 (hetvennégyezer) forint felülvizsgálati perköltséget, az államnak pedig felhívásra 442.600 (négy száznegyvenkétezer-hatszáz) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

- Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 23.100 (huszonháromezer-száz) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

A felperes jogelődje, az felperes neve (a továbbiakban: lízingbe adó) és az A. Kft. mint lízingbe vevő (a továbbiakban: lízingbe vevő) 2009. június 16. napján nyílt végű pénzügyi lízingszerződést kötöttek. A felperes jogelődje lízingbe adta a lízingbe vevőnek a tulajdonát képező mobil ultrahang készüléket (a továbbiakban: lízingtárgy). A lízingtárgy várható beszerzési értéke bruttó 7.812.000 forint volt, a lízingszerződés a lízingtárgy átvételét követő hatvan hónap utolsó napjáig szólt. A lízingbe vevő a szerződés megkötésekor bruttó 1.560.000 forint, továbbá havi 112.256 forint lízingdíj megfizetését vállalta. A felek kikötötték, hogy e lízingdíjak számítása a 2009. június 12-i

értéknapon jegyzett 1 hónapos EURIBOR kamatérték és az ugyanezen a napon az Bank Zrt. által jegyzett HUF/EUR devizaárfolyam figyelembevételével történik. A lízingdíjak a kamatérték és az árfolyam változásának megfelelően változnak (szerződés 3. pont). A biztosítékok körében a szerződés rögzítette a lízingbe vevő akkori tulajdonosai, az alperesek készfizető kezességét a fizetési kötelezettségnek megfelelő összegben. Az általános szerződési feltételek (ÁSZF) 10.4. pontja szerint a lízingdíj összege módosítható - amennyiben a lízingtárgy nettó beszerzési értéke 30.000.000 HUF alatt van -, és a lízingtárgy pénzügyi lízingszerződés 1. pontja szerinti beszerzési értéke az átvételig megváltozik. Az ÁSZF 10.4.2. pontja szerint devizabázisú finanszírozás esetén a lízingbe adó jogosult, illetve kötelezett a lízingdíjakat az esedékességük napján érvényes forint-deviza eladási árfolyama alapján módosítani.

A szerződésből eredő valamennyi kötelezettség teljesítéséért 2009. június 16. napján az alperesek külön okiratba foglaltan készfizető kezességet vállaltak. A szerződéseik 3. pontjában a felek akként rendelkeztek, hogy a készfizető kezességvállalás alapján a kezes a jogosult első, írásbeli felszólítására az alapul szolgáló jogviszony vizsgálata nélkül, bármilyen jogalapból is származó kifogásról és beszámításról lemondva, a 3. pontban meghatározott határidőn belül haladéktalanul teljesít a jogosultnak, amint a jogosult arról értesíti, hogy a lízingbe vevő a lízingszerződésből származó bármely fizetési kötelezettségét nem teljesítette szerződés szerűen.

A lízingbe vevő a szerződésből eredő fizetési kötelezettségének nem tett eleget, ezért a felperesi jogelőd a szerződést 2011. április 4. napján felmondta. A lízingbe vevő a részére megküldött felmondást 2011. április 7. napján vette át. A felperesi jogelőd a felmondásáról 2011. április 4. napján kelt iratában értesítette az alpereseket. A lízingtárgy 2012. január 13. napján visszakerült a felperesi jogelődhöz. A felperes által beszerzett, a B. M. Kft.-től származó vagyonértékelés szerint a lízingtárgy 2012. márciusi becsült likvid értéke 650.000 forint. A felperesi jogelőd 2012. március 20. napján elszámolást készített, amit az alperesek részére megküldött, azt az alperesek 2012. március 24. napján vették át. 2012. december 18. napján újabb elszámolást készített, az alperesek azonban az e szerint fennálló 4.878.408 forint tartozásukat nem fizették meg.

A lízingbe vevő felszámolását az illetékes cégbíróság 2012. november 21. napján rendelte el.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

A fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemmel indult, ellentmondás folytán perré alakult ügyben a felperesi jogelőd keresetében az alperesek egyetemleges kötelezését kérte 4.878.408 forint, ennek 2012. március 30. napjától a kifizetés napjáig járó, egy hónapos EURIBOR+10% késedelmi kamat megfizetésére. Keresete az alperesek által vállalt készfizető kezessen és a lízingbe vevő felmondáskor fennálló tartozásán alapult.

Az alperesek védekezésére előadta, hogy a lízingszerződés nem fogyasztói szerződés volt, és nem takart befektetési hitelt, így a 2/2014. PJE jogegységi határozat alkalmazása nem lehetséges. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 200. § (1) bekezdése értelmében a felek a szerződésekre vonatkozó rendelkezésektől egyező akarattal eltérhetnek, ha a jogszabály az eltérést nem tiltja. Ebbe a körbe tartozik a szerződés 3. és 4. pontja is. De e pontok esetleges tisztességtelensége mellett is az alperesek mint kezesek kötelesek a felperes által követelt összeget megfizetni. Az elszámolás megfelel az ÁSZF rendelkezéseinek. Az árfolyamrés nem minősül tisztességtelenségnek.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Állításuk szerint a lízingszerződés írásban nem jött létre. A felperesi jogelőd részéről mindegyik szerződést aláíró M. Gy. aláírási jogosultsággal nem rendelkezett. A lízingszerződés érvényes létrejötte hiányában a készfizető kezességvállalási szerződések sem érvényesek. A szerződés készítésébe nem volt beleszólási joguk, az ajánlat előre kitöltött nyomtatvány volt, amit vagy aláírtak, vagy nem tárgyaltak velük. Az ÁSZF

tartalmát sem tárgyalták meg velük a szerződéskötés előtt.

A felperesi jogelőd pénzügyi eszköz vásárlásához nyújtott hitelt, ami pénzügyi művelet, a befektetési hitel fogalomkörébe tartozik. Kölcsönszerződésbe csomagolása jogsértő, ezért semmis. A felperesi jogelőd olyan tevékenységet végzett, amelyre nem volt és nem is lehetett engedélye. A polgári jogelvekkel nem egyeztethető össze az sem, hogy a szerződéskötést követően, már a teljesítés során az egyik fél a másik fél szolgáltatását, annak mértékét, összegét saját belátása, érdekei szerint alakíthassa. A felperesi jogelőd által egyoldalúan meghatározott feltételeket, illetve az ÁSZF-t egyedileg nem tárgyalták meg.

Vitatták a kereset összegszerűségét is. Kiismerhetetlennek tartották, hogy mennyi a ténylegesen fizetendő kamat. A felperes késedelmi kamat címén 78.895 forint megfizetését kérte, azonban ezen összeg után is további késedelmi kamatot követel. Vitatták az elmaradt lízingdíjak címén felszámított összeget, a kezelési költség összegét, a lezárási díjat, az intervenció díját, a lízingtárgy újraértékesítési árát. Állításuk szerint nem állapítható meg, hogy a lízingtárgy értékesítéséből befolyt összeget milyen jogcímen fennálló tartozás(ok)ra számolta el a felperes.

Az ÁSZF 10.4.1.1.a) és 10.4.2. pontjai tisztességtelenségére hivatkozva érvénytelenségi kifogást terjesztettek elő: a felperesi jogelőd a lízingtárgy vételárának folyósításakor deviza vételi, ugyanakkor a lízingdíjak esedékességekor deviza eladási árfolyamot alkalmazott. Az árfolyamrész kikötése nem csak a fogyasztói szerződések esetében tisztességtelen (régi Ptk. 209. § (1) bekezdés). A szerződés a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének sérelmével egyoldalúan és indokolatlanul a lízingbe vevő hátrányára bontotta meg a szerződésből fakadó jogosultságok és kötelezettségek egyensúlyát. A kezesi szerződés 3. pontjában foglalt jogról való lemondás is tisztességtelen kikötés.

Az első- és másodfokú ítélet

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alpereseket, hogy fizessenek meg a felperesnek egyetemlegesen tizenöt napon belül 4.657.397 forintot, ennek 2012. március 30. napjától a kifizetés napjáig járó, 1 hónapos EURIBOR+10% kamatát, továbbá 587.077 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alpereseket, hogy az állam javára, külön felhívásra fizessenek meg egyetemlegesen 370.500 forint feljegyzett fellebbezési illetéket. Kötelezte a felperest, hogy az állam javára külön felhívásra fizessen meg 19.500 forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Rámutatott, hogy a régi Ptk. 213. § (1) bekezdése alapján a szerződés jelenlevők között abban az időpontban jön létre, amikor az ajánlatot elfogadják, távollevők között pedig akkor, amikor az elfogadó nyilatkozat az ajánlattevőhöz megérkezik. Az ajánlatot 2009. június 16. napján a felperesi jogelőd aláírta. Kétséget kizáróan megállapítható, hogy az ajánlat elfogadása a felperesi jogelőd részéről megtörtént. A szerződés létrejöttének bizonyítására a szerződés aláírása, illetve a szerződésben vállalt szolgáltatás teljesítése a felperes részéről elegendő. Ezt igazolja egyébként az a perben nem vitatott tény is, hogy a lízingtárgyat 2012. január 13. napján a lízingbe vevőtől vitték el, és adták vissza a felperesi jogelődnek.

A cégnyilvántartás adatai alapján 2009. június 16. napján a felperesi jogelőd képviselőjében aláíró M. Gy. és G. E. az írásbeli képviselőre (cégjegyzésre) jogosult munkavállalók voltak. A felperesi jogelőd általi aláírás ekként szabályszerűen megtörtént. A lízingszerződés létrejött. A készfizető kezességvállalási szerződést a felperesi jogelőd nevében ugyanazok a személyek írták alá, így ezek a szerződések is létrejöttek. Érvénytelenséget a teljes bizonyító erejű magánokirati forma hiánya nem eredményez. Lényegtelen, hogy az okiratot tanúk aláírták-e vagy sem.

Az ajánlat szerződési feltételei megtárgyalásának elmulasztása alapján a szerződés teljes/részbeni érvénytelenségének megállapítására az alperesi hivatkozással szemben nincs lehetőség. Az ajánlatot a lízingbe vevő tette a lízingbe adónak, az ajánlat alapján létrejött szerződés részét képező ÁSZF

megtárgyalása a lízingbe vevő és a lízingbe adó közötti jogviszonyban lett volna releváns. A szerződési feltételek megtárgyalására a felperesi jogelődnek nem volt kötelezettsége a nem szerződő fél alperesekkel. Irreleváns, hogy a II. rendű alperes egyben a lízingbe vevő képviselőjére jogosult személy is volt.

A kezes érvényesítheti azokat a kifogásokat, amelyeket a kötelezett érvényesíthet a jogosulttal szemben (Ptk. 273. § (1) bekezdés). A készfizető kezességvállalási szerződés 3. pontjában foglalt azon kikötés, miszerint a kezes bármilyen jogalapról is származó kifogásáról lemondva a jogosult első írásbeli felszólítására haladéktalanul teljesít, a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapít meg kötelezettséget, ezért tisztességtelen. E pont azonban az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alpereseket a kereset teljesítése alól nem mentesíti.

Az alperesek kötelezettsége a lízingszerződésből eredő, a lízingbe vevőt terhelő fizetési kötelezettséghez igazodik, tehát eleve csak azon összegre terjed ki, amelynek megfizetésére a lízingbe vevő köteles. Az összecszerűség vitatása nem minősül kifogásnak - az alperesek kizárólag a szerződésből eredő tartozás megfizetéséért felelnek -, és helytállási kötelezettségük az összecszerűségében is alapos felperesi követelésért áll fenn.

Az összecszerűség körében a felperes részletes számítást csatolt. A pénzügyileg nem rendezett késedelmi kamat címén érvényesített 79.895 forint tárgyában az elsőfokú bíróság osztotta az alperesi álláspontot. Ilyenről a szerződés nem rendelkezett, az ezen a címen előterjesztett igény alaptalan. E körben az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Ugyanezen okból utasította el a kezelési költség címén érvényesített 141.116 forint összegű igényt is.

Az intervenciós díjigényt megalapozottnak találta. A felperesi jogelőd elszámolásában lezárási díjként 50.000 forintot jelölt meg. A Hirdetmény 9. sorában szereplő azonnali hatályú felmondás a szerződés lezárásának szerződésben rögzített módja, így az e címen felszámított díjigény alapos. A felmondást követően felszámolt havi lízingdíjakat illetően az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy az ÁSZF 16.1 pontja szerint a lízingbe adót olyan helyzetbe kell hozni, mintha szerződésszerű teljesítés történt volna, ezért megilletik a tőke és kamatrészből álló havi lízingdíjak. A felperes az elszámolás egyes tételeinek megfeleltethető szerződési kikötéseket megjelölte, azok a szerződés rendelkezéseire visszavezethetők voltak.

Az újraértékesítési ár esetében a lízingszerződés nem tartalmaz előírást, hogy felmondása esetén a lízingtárgyat a lízingbe adó köteles lenne értékesíteni, és az értékesítés során kapott vételárat a lízingbe vevővel szembeni követelésébe köteles lenne beszámítani és milyen értékben. A felperesi jogelőd a lízingtárgyat értékesítette, és az ellenértékkel a követelését csökkentette. Megállapodás hiányában - az elsőfokú bíróság szerint - tetszőleges áron értékesíthette és számíthatta be. A felperest nem terhelte a szerződés szerinti értéken történő értékesítés bizonyítása.

A lízingszerződés nem fogyasztói szerződés, a lízingbe vevő nem minősült fogyasztónak (rég. Ptk. 685. § d), e) pont, 209. §, 209/A. § (2) bekezdés). Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság alaptalan találta az árfolyamrést tartalmazó szerződési kikötések tisztességtelenségére történő alperesi hivatkozást. Fogyasztónak nem minősülő, üzleti körébe eső okból szerződést kötő gazdasági társaságra nem vonatkoztathatók a 2/2014. PJE jogegységi határozatban foglaltak. A lízingbe vevőtől mint a gazdasági élet résztvevőjétől elvárható, hogy a gazdasági tevékenységéhez tartozó szerződése megkötése során kellő megfontoltsággal járjon el, üzleti partnerei ajánlatait gondosan tanulmányozza át, mérje fel az ügyletkötésben rejlő kockázatokat, mérlegelje a szerződéssel járó előnyöket és hátrányokat, végezzen gazdaságossági számításokat az igényelt szolgáltatás és a részéről teljesítendő ellenszolgáltatás összevetésével.

Az elsőfokú bíróság az érvénytelenségi kifogást nem találta alkalmasnak érdemi elbírálásra, az ahhoz szükséges tényeket az alperesek nem adták elő.

Alperesek kifogásolták az ügyleti és késedelmi kamatra vonatkozó kikötések egyértelműségét. A kamatról a lízingszerződés 3. pontja, a késedelmi kamatról az ÁSZF 14. pontja egyértelmű rendelkezést

tartalmaz. Önmagában az, hogy a kezességet vállaló alperesek számára pontosan nem volt egyértelmű, hogy milyen fizetési kötelezettségért vállaltak kezességet, nem jelenti egyben azt, hogy a kamatfizetési kötelezettségre vonatkozó szerződéses rendelkezés a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének a sérelmével egyoldalúan és indokolatlanul a felperessel szerződők hátrányára bontotta meg a szerződésből fakadó jogosultságok és kötelezettségek egyensúlyát.

A késedelmi kamatra vonatkozó rendelkezést sem találta tisztességtelennek: késedelmes fizetés esetén nem tisztességtelen, hanem sokkal inkább elfogadott szerződéses gyakorlat a kamat kikötése, és mértéke sem tekinthető eltúlzottnak.

A szerződés futamideje alatt ténylegesen fizetett összeg és az ajánlat tartalma közötti, az alperesek által állított, számszerűleg meg sem jelölt különbség alapját a lízingszerződés 3. pontjában írtak képezik, amely szerint a lízingdíjak a kamatérték és az árfolyam változásának megfelelően változnak. Az, hogy a kezességvállalás nélkül a lízingszerződést a felperes meg sem kötötte volna, az alperesek felelőssége megállapítása szempontjából irreleváns körülmény. Az alpereseknek nem volt kötelezettsége a kezességvállaló szerződés megkötése.

A lízingszerződés a lényegi tartalmának téves átértelmezésével új tartalommal nem ruházható fel, és ez alapján nem állapítható meg az, hogy a szerződés megkötésére a felperes nem rendelkezett engedéllyel. A felperes cégnyilvántartásba bejegyzett főtevékenysége pénzügyi lízing.

Az elsőfokú bíróság tehát a lízingbevevő által meg nem fizetett követelés megfizetésére - a kezességvállalásukra figyelemmel - az alpereseket egyetemlegesen kötelezte (rég. Ptk. 272. § (1), 274. § (2) bekezdés, 275. §).

Az ítélet ellen az alperesek fellebbeztek.

A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, fellebbezett rendelkezését helybenhagyta. Kötelezte az alpereseket, hogy tizenöt napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 73.900 forint másodfokú perköltséget.

Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helyesen állapította meg, és helytálló az abból levont jogi következtetése. A hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelemmel kapcsolatosan rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a megalapozott érdemi döntés meghozatalához szükséges bizonyítást lefolytatta, a rendelkezésre álló bizonyítékokat helytállóan mérlegelte és értékelte.

Az elsőfokú bíróság helytálló indokolás mellett foglalt állást az intervenció díjigény megalapozottságáról, és helyesen állapította meg, hogy a Hirdetmény 9. sora egyértelműen meghatározza az azonnali felmondás (intervenció) díját. Az újraértékesítési díj körében is helytálló volt a döntés. A lízingbe adónak a szerződés alapján nem volt erre kötelezettsége, ennek ellenére a lízingtárgyat értékesítette, és az ellenértékkel a lízingbe vevővel szembeni követelését csökkentette. A szerződés felmondásától a lízingtárgy visszaszolgáltatásáig terjedő időszakban a lízingbe vevő a lízingtárgyat jogellenesen használta, ezért helytállóan alkalmazta a szerződés részét képező ÁSZF 16.1. és 17. pontját, és számított fel lízingdíjat.

Az árfolyamrészre vonatkozó alperesi kifogás tárgyában az elsőfokú ítélet indokolásának 7. oldal második bekezdésében felsorolt indokokkal nem értett egyet, ezért azokat mellőzte. A lízingszerződés nem fogyasztói szerződés, mert a lízingbe vevő kft. nem minősül fogyasztónak, így az árfolyamrészre vonatkozó kikötést a 2014. évi XXXVIII. törvény rendelkezése alapján nem lehet semmisnek tekinteni. Ez azonban nem zárja ki, hogy a fél a rég. Ptk. 209. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően érvényesíthesse igényét.

Álláspontja szerint helyesen értelmezte és alkalmazta az elsőfokú bíróság a 2/2014. PJE jogegységi határozat 3. pontját, amikor kifejtette, hogy a fogyasztónak nem minősülő, üzleti körébe eső okból szerződést kötő gazdasági társaságra az átláthatósági kritériumok nem vonatkoztathatók. Ezen

indokok mentén az elsőfokú bíróság érdemben helytállóan minősítette megalapozatlannak az alperesek kifogását.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

Az alperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítéletnek az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérték. Megsértett jogszabályi rendelkezésként a régi Ptk. 4., 5., 321. §-át, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 3. § (2), (3), bekezdését, 163., 164. §-át, 206. § (1) bekezdését és 215. §-át jelölték meg. Előadták, hogy az összecszerűséget mindvégig vitatták, aminek az eljáró bíróságok csak meglehetősen szűk körben adtak helyt, illetve az elsőfokú bíróság úgy hozta meg érdemi határozatát, hogy a felperes a keresete összecszerűségét egyáltalán nem bizonyította.

A felperes annak ellenére, hogy a lízingszerződést 2011. április 4. napján azonnali hatállyal felmondta, ezt követően az általa készített ún. elszámolás napjáig, azaz 2012. január 13-ig havonta változatlanul számította fel a lízingdíjakat. Mindkét fokon eljáró bíróság e körben az ÁSZF 16.1. pontjában foglaltakra hivatkozott. Ez az érvelés téves, kiterjesztő jellegű, azt jelentené, hogy a felperes kizárólagosan lenne jogosult eldönteni, hogy a szerződés felmondása ellenére havi díjakat követel továbbra is, és egy teljesen bizonytalan távoli jövőben mégis úgy dönt, hogy megjelöli az egyösszegű tartozást. Másrészt ez a kiterjesztő értelmezés okafogyottá tenné a felmondás jogkövetkezményét. A felmondás a szerződést megszüntette (rég Ptk. 321. § (1) és (2) bekezdés). Miután a felmondás azonnali hatályú volt, a szerződés további fennmaradásának, így további havi lízingdíjak felszámításának nem volt helye. A szerződés megszűnését követően ügyleti kamat már nem számítható fel, a késedelmi kamat szabályai lehetnek irányadók. Ugyanígy további havi árfolyam-különbözet sem számítható fel, hiszen a felmondással vagy devizában, vagy forintban, de rögzül a tartozás összege.

Tévesnek minősítették, hogy az a körülmény, miszerint a felek közötti szerződés nem tartalmaz a lízingtárgy újraértékesítésére és az abból befolyt vételár elszámolására vonatkozó előírást, azt eredményezné, hogy az alpereseknek, illetve a lízingbevevőnek ugyan van eszköz-visszaszolgáltatási kötelezettsége, de a felperes ezt követően belátása szerint cselekszik. Téves, hogy szerződéses rendelkezés hiányában a feleknek ne lenne egymással szemben elszámolási kötelezettsége, ezt maga a felperes sem vitatta. Ez ellentétes lenne a régi Ptk. 4. és 5. §-ában foglalt általános alapelvekkel. Egy szakértői bizonyítás feladata lett volna annak megállapítása, hogy a lízingtárgy a visszaszolgáltatáskor milyen forgalmi értéket képviselt. A bizonyítási teher e körben egyértelműen a felperesre esett, aki ennek a per egésze folyamán nem tett eleget, de még csak bizonyítási indítványt sem terjesztett elő. Így a keresete bizonyítatlan maradt.

Az elsőfokú bíróság az utolsó tárgyaláson az 1. sorszámú végzést hatályon kívül helyezte, ami ellentétes a tisztességes eljárás követelményével, illetve a per eldöntése szempontjából a hatályon kívül helyezett végzésnek érdemi jelentősége volt.

Téves az eljáró bíróságok jogértelmezése, miszerint a 2/2014. PJE jogegységi határozat megállapításai nem fogyasztói szerződések esetében nem alkalmazhatók. Az árfolyamrész alkalmazásával a lízingbeadó tényleges szolgáltatás nélkül kötelezte ellenszolgáltatásra a lízingbevevőt, holott a régi Ptk. 198. § (1) bekezdéséből következően ellenszolgáltatás csak szolgáltatásért jár. Ugyanezen ok miatt a felperes magatartása a régi Ptk. 201. § (1) bekezdését is sérti.

A felperes keresetének összecszerűségét egyáltalán nem tudta egyértelműen, minden kétséget kizáróan bizonyítani. Annak ellenére, hogy a csatolt kimutatások sem az alperesek, sem a bíróság számára, de még a felperesi képviselő számára sem voltak egyértelműek, a bíróság bizonyítottan találta a felperesi követelést.

A felperes a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, mert az megfelel a jogszabályoknak. Sem a lízingbe vevő, sem az alperesek (a lízingbe vevő volt tagjai) a lízingszerződés felmondásától, 2011. április 4. napjától 2012. január 13. napjáig a jogelőd felszólítása ellenére a lízingtárgyat nem szolgáltatottak vissza, ebben az időszakban rosszhiszeműen és jogellenesen voltak a lízingtárgy birtokában, illetve azt rosszhiszeműen és jogellenesen használták. Az ÁSZF 16.1. pontja kimondja, hogy „a lízingszerződés megszűnése esetén a lízingbe adót olyan helyzetbe kell hozni, mintha a pénzügyi lízingszerződést megállapodás szerint teljesítették volna”. Az ÁSZF 17. pontja szerint a lízingszerződés bármely okból történő megszűnése esetén a lízingbe vevő köteles a lízingtárgyat a lízingbe adó részére azonnali hatállyal visszaszolgáltatni. Amennyiben a lízingbe vevő a visszaszolgáltatással késedelembe esik, köteles a tényleges visszaszolgáltatás időpontjáig lízingdíjat fizetni. Adott esetben a visszaszolgáltatásig terjedő időben a lízingbe vevő a lízingtárgyat jogellenesen és rosszhiszeműen használta, ezzel a felperes jogelődjének a korábbi havi lízingdíjjal megegyező összegű kárt okozott, amit köteles megtéríteni. A régi Ptk. 321. §-át értelemszerűen nem sértette meg.

A lízingbe adónak nem volt újraértékesítési kötelezettsége. A jogelődnek elszámolási kötelezettsége volt. A felperes jogelődje csak és kizárólag azért szerezte meg a lízingbe vevő által megjelölt és kiválasztott lízingtárgy, a nagy értékű ultrahang készülék tulajdonjogát, hogy azt a lízingbe vevő számára lízingbe adja. A kiválasztott ultrahang készülék tulajdonjogára a jogelődje nem tartott igényt, ezért a lízingszerződés felmondását követően az értékesítés mellett döntött. A befolyt vételárral pedig az alperesek tartozását csökkentette, ekként az ítélet vonatkozó rendelkezései a jogszabályoknak megfelelnek. Az újraértékesítési ár piaci árnak megfelelő volt.

Az árfolyamrés tisztességtelenségére fogyasztói szerződések esetén fogyasztók hivatkozhatnak. A per tárgyat képező ügylet esetében az árfolyamrés tisztességtelenségére történő hivatkozás alaptalan.

A felperes a követelésének mind az összecszerűségét, mind a jogalapját számos okirattal alátámasztotta, a bizonyítási kötelezettségének eleget tett.

A Kúria döntése és jogi indokai

A jogerős ítélet felülvizsgálatára a régi Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében csak jogszabálysértés miatt van mód. A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei kötött, kizárólag az abban megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálhatja felül.

A felperes és a lízingbe vevő között a régi Ptk-ban nem szabályozott, bár széles körben elterjedt és alkalmazott konstrukció, lízingszerződés jött létre. A pénzügyi lízingre nézve a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 2. számú melléklete I. Pénzügyi szolgáltatások körében a 11. pontban ad leírást. Pénzügyi lízing: az a tevékenység, amelynek során a lízingbe adó ingatlan vagy ingó dolog tulajdonjogát, illetve vagyoni értékű jogot a lízingbe vevő megbízása szerint abból a célból szerzi meg, hogy azt a lízingbe vevő határozott idejű használatába adja oly módon, hogy az a lízingbe vevő könyveiben kerül kimutatásra. A használatba adással a lízingbe vevő *a)* viseli a kárveszély átszállásából származó kockázatot, *b)* a hasznok szedésére jogosulttá válik, *c)* viseli a közvetlen terheket (ideértve a fenntartási és amortizációs költségeket is), *d)* jogosultságot szerez arra, hogy a szerződésben kikötött időtartam lejártával a lízingdíj teljes tőketörlesztő és kamattörlesztő részének, valamint a szerződésben kikötött maradványérték megfizetésével a dolgon ő vagy az általa megjelölt személy tulajdonjogot szerezzen. Ha a lízingbe vevő nem él e jogával, a lízing tárgya visszakérül a lízingbe adó birtokába és könyveibe. A felek a szerződésben kötik ki a lízingdíj tőkerészét - amely a lízingbe adott vagyontárgy, vagyoni értékű jog szerződés szerinti árával azonos -, valamint kamatrészét és a törlesztésének ütemezését.

A lízingdíj a részét képező kamattal lényegét tekintve a dolog meghatározott időre szóló használatának, majd a maradványérték ellenében a tulajdonjogának átengedése fejében együttesen járó ellenérték (BH2017. 125, BH1996. 257.): vagyis az egy olyan kalkulált összeg, amely a lízingtárgy beszerzési

árát és a használat ellenértékét is magában foglalja. Az ÁSZF 10.1. pontja szerint a lízingdíj a lízingtárgy használatának ellenértéke, amelynek értékét a pénzügyi lízingszerződés tartalmazza. A 10.4.2. pont szerint devizabázisú finanszírozás esetén (pénzügyi lízingszerződés 3. pont második bekezdés) az árfolyam változása: a lízingbe adó jogosult, illetve kötelezett a lízingdíjakat az azok esedékességének napján érvényes forint-deviza eladás árfolyama alapján módosítani.

A felülvizsgálati kérelem sérelmezte, hogy a felperes a lízingszerződés felmondása utáni időre is felszámított lízingdíjakat. Az ÁSZF 17. pontja szerint a pénzügyi lízing szerződés bármely okból történő megszűnése esetén - kivéve, ha a lízingbe vevő a 20. pont szerint megszerzi a lízingtárgy tulajdonjogát - a lízingbe vevő köteles a lízingtárgyat a lízingbe adó részére azonnali hatállyal visszaszolgáltatni akként, hogy köteles azt a lízingbe adó választása szerint vagy elszállításra alkalmas állapotban készenlétkben tartani, és a lízingbe adó részére az elszállítását lehetővé tenni, vagy a lízingbe adó által meghatározott belföldi átvévő helyre elszállítani. Amennyiben a lízingbe vevő a visszaszolgáltatással késedelembe esik, az egyéb kötelezettségek fenntartása mellett köteles a tényleges visszaszolgáltatás időpontjáig lízingdíjat fizetni. Adott esetben a lízingtárgy tényleges használata miatt a használat ellenértékeként meghatározott lízingdíj felszámítása az ÁSZF 17. pontja alapján jogszerű volt a használatra jogosító jogcím megszűnését követően is. A lízingbe adó a felmondással egyidejűleg felszólította a lízingbe vevőt, hogy a finanszírozott eszközt tizenöt napon belül a lízingbe adó telephelyén adja le. A lízingbe vevő e kötelezettségének nem tett eleget, ezért lízingdíj fizetési kötelezettsége mindaddig fennállt, amíg a visszaszolgáltatás nem történt meg.

Az alperesek kifogásolták az újraértékesítési árat. Sérelmezték, hogy nem volt lehetőségük e tárgyban bizonyítás előterjesztésére, bár valójában álláspontjuk szerint e körben a bizonyítás a felperest terhelte. Tény, hogy az újraértékesítési ár tekintetében a régi Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a bizonyítási teher eredetileg a felperesen volt. E körben csatolt is egy szakértői véleményt, ami a lízingtárgy 2013 márciusában fennálló becsült likvid értékét 650.000 forintban határozta meg. E szakértői véleménnyel, értékbecsléssel szemben már az alpereseket terhelte volna az ellenbizonyítás arra nézve, hogy valójában a lízingtárgy mennyit ért, de erre indítványuk nem volt. Az alperesek a régi Pp. 235. § (1) bekezdése értelmében a bizonyítást még a fellebbezésben is kérhették volna, de nem tették. Azt viszont, hogy mikor és milyen áron történt meg a lízingtárgy értékesítése, a felperes nem igazolta. Az e körben bejelentett 418.598 forint eladási ár bizonyítása nem történt meg.

Az azonban megállapítható, hogy a jogerős ítélet nem a felperes által csatolt szakértői vélemény szerinti, bizonyított összeget tette a számítása (elszámolása) alapjává, hanem a felperes által nem igazolt, ennél némileg alacsonyabb értékesítési árat. E kettő közötti különbözettel a Kúria a marasztalási összeget - figyelemmel a régi Pp. 206. § (1) bekezdésére - leszállította.

A felülvizsgálati kérelem hivatkozott az árfolyamrés tisztességtelenségére. E körben megsértett jogszabályi rendelkezésként a régi Ptk. 198. § (1) bekezdését (A szerződésből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére) illetve 201. § (1) bekezdését (A szerződéssel kikötött szolgáltatásért - ha a szerződésből vagy a körülményekből kifejezetten más nem következik - ellenszolgáltatás jár.) jelölte meg. E rendelkezésekből az árfolyamrés tisztességtelensége nem vezethető le. A szerződési feltételek tisztességtelenségére vonatkozó anyagi jogi szabályokat a régi Ptk. 209-209/B. §-ai szabályozzák, ezekre az alperesek nem hivatkoztak. A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [rég Pp. 272. § (2) bek.]. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását eredményezi. Mivel a felülvizsgálati kérelem árfolyamrés tisztességtelenségére

vonatkozó része e követelménynek nem felelt meg, alkalmatlan volt az érdemi felülbírálatra.

A régi Pp. 275. § (3) bekezdése szerint az eredményes felülvizsgálatot csak olyan eljárási szabálysértés alapozhat meg, ami az ügy érdemi elbírálására lényegesen kihatott. A felperes csatolta azokat a számlákat, amelyeken az elszámolása alapult, így a régi Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti kötelezettségének eleget tett. E számlákra az alpereseknek módjuk volt érdemben nyilatkozni, az azokban foglaltakat vitatni. Az alperesek nyilatkozata határozhatta volna meg a további bizonyítás körét. Ennek elmulasztása okán nem történt olyan lényeges eljárási szabálysértés, ami a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését indokoltá tette volna, így azok külön értékelését a Kúria mellőzte.

Záró rész

A Kúria a régi Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és az alperesek marasztalását 231.402 forinttal leszállította. A perköltségről szóló rendelkezés a régi Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 81. § (1) bekezdésén, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésén, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdésén és - figyelemmel az alperesek illetékfeljegyzési jogára - a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2), 15. § (1) bekezdésén alapult.

Az ítélet ellen a régi Pp. 271. § (1) bekezdés *e)* pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2019. február 20.

Dr. Szabó Klára s.k. a tanács elnöke, Dr. Madarász Anna s.k. előadó bíró, Dr. Magosi Szilvia s.k. bíró